

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΑΘΗΝΑΪΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗ

ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ
(Ο νέος Μητροπολίτης Ἀθηνῶν)

Δίχως να κοκκινίσουμε βλέπουμε μέσα στον καθρέπτη της την προσοπίδα μας να πέφτει και κρυφά να ευχαριστούμε για το γλυκό μάθημά της.

ΓΕΩΡΓ. ΚΑΛΟΣΓΟΥΡΟΣ

(Έπειτα το τέλος)

ΣΗΜ. Δ. Ο. — Το διακεκριμένο εν Κερκύρα λογίου κ. Γ. Καλοσγούρου εύχριστός δημοσιεύει την γλαυρώς φιλοτεχνηθείσαν μεταφράσιν της προκειμένης μελέτης του Σίλλερ. Ο κ. Γ. Καλοσγούρος θέλει τιμήσει τα «Ολύμπια» και διά πρωτοτύπων έργων, βηθών διά της εγκρίτου και πολυτίμου συνεργασίας αυτού το επίμοχθον ήμών έργον.

ΕΞ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΗΤΩΝ

I

Έχω νόνο μυστικό και διαβαίνω... Πάντα μόνος περπατώ, μόνος κρένω! Σέ, φωνάζω όπου σταθώ, σέ, φωνάζω, Και κανείς δε μ' άπαντά και τρομάζω. Μένω στά δάση όλονυχτίς—μακρού σου Λέω στά δέντρα δυνατά τόνομά σου, Στά κροτάλια όλονυχτίς—μακρού σου Λέω στό κύμα σιγαλά τόνομά σου.

Με καλούν τρελό οι πολλοί και διαβαίνω... Μόνος πάντα περπατώ, μόνος κρένω! Είχα φίλους μία φορά, φίλους, έμεις, Τώρα είν' έρημος για μέ καθ' έρώς! Έγινα σκληρός αλήθεια, ναί για σένα Κι' ούτε έέρω να μιλω—στόν καθένα Και δεν έέρω να φερθώ—ναί για σένα Έτσι λέγανε ως προχτές ξεχασμένα.

Έραβα και σύ τώρα πώς με βρίσεις! Κάμε αγάπη μου άκριδή, β,τι βρίσεις! Δέ μάγάψες ποτέ, μήτε τότες Πού ήτανε οι συγκίνησε πρώτες, πρώτες! Ξέρω πώς δεν μάγαψες, πάντα μένει Μιά καρδιά οτά βάθη σου πετρωμένη, Ξέρω πώς δε μάγαψες—τί να γένη Ή καρδιά εινε βαθειά πληγωμένη.

Έχω αγιάτρευτον καθύμ και πεθαίνω... Η μητέρα σου περνώ και της κρένω. Με θολά τα μάτια της με κυττάζει Με λυπάται, με πονεί, και στενάζει, Ξέρει πόσο σάγαπώ, ξέρει εκείνη Δόγο να της πω για σέ δε μάρφινε Πικραμένη, θλιβερά δάκρυα χύνει —'Ο Θεός μόν' ό Θεός θά σε κρίνει.

II

Του κρίματός μας ό καρπός που είνε; Άγάπη πρώτη και στερνή μου, κρίνε, Τά στήθη σου δεν τό δερμαίνου, έχι, Που νάναι τάγγελοδι μας: ποίος τώχει; Τάρνήθρες κι' αυτό και πάει... Μάνα σέ έννα χέρια αναζητάει... Ποιά κόλαση, άκροθή μου θά σε πάη; Τρανή σαν την καρδιά που σάγαπάει.

Μη γυρεύει κλαίοντας—στόνειρό μου Παγωμένο άπ' τή χιονιά, τό μικρό μου, Με καλει στό μηνιά του, που κοιμάται Μόνο, καταμόναχο και φοβάται. Και Ευπνώ και σαν τρελός, πρέχω, τρέχω Μνηματάκια αναζητώ και τή βρέχω Με τό αίμα της καρδιάς—που δεν έχω 'Άλλο—Θέ μου σώσε με—δεν άντέχω...

Έλα χάρε λυτρωτή να μέ πάρης. Που τή νύχτα τριγυρνάς κυνηγάρης! Μένω στά δάση σάγκροια να διαβαίνης Και στήν άκρα του γιαλού έσποσταίνης! Έκει κι' έγω τό βήμα, χάρε, φέρνω, Σά φύλλο μαραμένο πλικρογέρνω, Τήν τρικυμία του πελάου μέσα μου σπέρνω, Και σαν τό μαυρό μου κύμα παραδέρνω.

Με καλούν τρελό οι πολλοί και διαβαίνω. Πάντα μόνος περπατώ, μόνος κρένω. Σέ φωνάζω όπου σταθώ, σέ φωνάζω Και ευπνώ τήν έρημιά και τρομάζω. Έλα χάρε, χάρε μου να μέ πάρης Που τή νύχτα τριγυρνάς κυνηγάρης Έλα αγάπη, αγάπη μου να σε πάρω Και να φύγωμε μαζί με τό χάρο.

M. Δ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

'Η ΣΤΡΙΓΓΛΑ 'Η ΣΦΙΓΕ

(Άπό τών ζωών και τών θάνατον)

—Μέ πάρα πολύ ποιητικά χρώματτα μεξ; παριστάνεις τας γυναίκες, μου έλεγε χθές ένας φίλος μου καλλιτέχνης. Έγώ δέν ευρήκα εις τήν ζωήν μου καμμία «Βασίλισσάν» ούτε καμμία «Νεράϊδάν». Δέν άπάντησα παρά μόνον Στριγγλάς. —Μου φρίνεται πως και οι δύο είμεθα υπερβολικοί, τού είπα. —Έγώ διάλου. Άκουσε λοιπόν μίαν ιστορίαν. Έγνωρίσες και σύ τόν δυστυχισμένον εκείνον γλύπτην, τόν φίλον μου τόν Πάνον και τό θλιβερόν τέλος του,

αφησεν όλον τόν χειμώνα, ενώ εκείνη τόν ήγάπα και υπέφερε δι' αυτόν.

Άπό εκείνο τό βράδυ ό δυστυχισμένος ό γλύπτης, ή ήτο εις τόν κήλον μας ή δέν ήτο, ή έζούσε ή δέν έζούσεν, έμείς τόν έχάσαμεν πλέον. Η παράδοξος εκείνη κόρη μας τόν έπηρε, μεξ; τόν άπαξέ και τόν έσουρε πλέον μεξ; της μέσας εις τόν άνεμοστρόβιλον τού πάθους, όπως εκεί έπανω οι ήλιοι σύρου εις τήν κλωνίαν τροχίαν των τούσ προτεινούς δορυφόρους. Δέν έλεγε πλέον τίποτε. Όλη ή φλογερή ψυχή του έπηυρωσε μέσα εις τό ζω-ήρα εκείνα κατήια του, και κάποτε τό βράδυ ήταν ένέναν οι δύο μας μόνον, μου ώμολούσε τότε διά τήν Άλιμν του με τό σην νευρικήν παραχίτην, που τά μάτια του, έπετούσαν φλόγας. Άρχισα να φοβούμαι διά τόν πτωχόν μου Πάνον, και έπροσπαθούσα να τόν τραβήζω άπό τά μάγια εκείνης τής κόρης. Ηταν άρχά πλέον. Έπευτε πλέον να μου ώμολήξ; διά τήν Άλιμν, αλλά έκατάλαξα ότι κάτι τρομερόν μυστήριον μου έκρυβεν ή συντετριμμένη ψυχή του. Φρίνεται, φίλε μου, ως εκείνη ή Κίρκη, ήτο τέτοια τεργήτριμ της αγάπης, ώστε διά να τού άνάδη περισσώτερον τό πύρ του έρωτός του, τού ένένεψε έντέχνως τό πάθος τής ζηλοτυπίας με κατή νεους τών σκλονιδών, τούς όποιους έπίπειδες έφερε κάθε βράδυ μεξ; της και έχκριεντίετο μεξ; του, χερίζουσα εις αυτούς έρωτικά μευδίαματτα και βλέμματτα. Ταλάκιπορς Πάνε!

Άρχισε να συντρίβεται ή ύγεια του και να κταρρρρρ τό ισχυρόν ένεπν σώμα. Εκείνη τό έδλεπεν ή ακχούρος, και ή ψυχή της άνηλάλιζε κτεπουρούλιξ; μέσα εις τά κατάρρηρα στήθη της, ως τήν μυθολογία ν εκείνην νυκτερίδα, τήν Έμ-πυσαν, που όσον περισσότερο άημα πίνει τόση δίσχ τήν κατακαυδάνει. — Πάνο μου, άδελφέ μου, τού λέγω ένα βράδυ, θά σε χάσωμε γ ά πάντα, θά σε χάρση ή Έχη. Τραβήσου! Αόταξ; άί γυναιξ; τών σκλονιδών δέν είνε για μεξ;.

Άχ! πτωξ; μου φίλε! γιατί δέν με άκουσες τότε; Άρχισε να γίνεται τούσ ανθρωπένιας, τούσ μεταγχολικός, τούσ παραξένος ήτο ή διαγωγή του, ώστε δέν τόν έγνωρίζα πλέον τόν ζωηρόν, τόν δικηγυτικόν τόν ένθουσιώδη εκείνον φίλον. Διά να τήν έκρατήθ; άρχισε και αυτός να κυττάξ; τας άλλας γυναίξ; και μέλιστα έννοιον τής Άλιμν, ναφρίτη τήν μίαν διά να κάμη κόρτε με τήν άλλην, αλλά τούσ άτέχνας, ώστε εκείνη επ; τέλους τόν ένέπειζον και έγυελοσαν μεξ; του και τόν έπερναν διά τρελλόν.

Τό παράδοξον δε είνε ότι δέν είχον ανταλλάξει ούτε μίαν λέξιν με τήν Άλιμν. Άλλ' εκείνη είχε γίνε καιά του. Όπου επήγγαυεν εκείνος, και εκείνη κοντά του, πάντοτε εις τή γειτονικήν τραπέζ; άντικρύ του. Άρχισα να φοβούμαι ότι τού πάζει καμμίαν από εκείνης τας κωμωδιξ; εις τας όποιξ; δικιήνους τό σην ευφύειν αι κόρρι τών άθηναικόν σκλονιδών. Άλλ' ό Πάνος μου είπε τούσ γεγονόττα, τούσ περιστατικά, που έρανένοναν τήν αγάπην τής κόρης εκείνης, ώστε δέν έτόλμησα πλέον να τού είπω τί ποτε.

Και μου εξήγούσεν ό άτυχής νέος με τήν φλογερήν φαντασίαν του, τί συνέβαινεν τάχη εις τήν ψυχήν της Άλιμν του, και έπροσπαθούσε να τήν δικαιολογήσ; . Η κόρη κήτη τών σκλονιδών, μου έλεγε, διψά αγάπην, λαχτάρει έρωτα άγόνν και άδωλον, τόν όποιον δέν έμπορεί να έβρη εις τούσ άέρρους εκείνους νέους τούσ προικωθήρας τού καλού λεγομένου κόσμου. Ίσως μάλιστα άγαπή τήν καλλιτεχνίαν και πύθει να μάθη πώς άγαπή ή ψυχή ένός καλλιτέχνη. Έπειτα πός τί να μέ άπαξ; εις άλλήθ; . βτι ένώ άπεμακρύθην πέσυρι, αλλά μία κόρη τούσων καλής οικογενείας νομίζεις βτι ζητεί να μέ έκδικηθ; διά τούτο; Είνε όμως επίσης αληθές βτι δι' έμέ ή Άλιμν είνε ένσαρκον μυστήριον, γρίφος, Σφίγγ;. Άλλ' επ; τέλους τήν άγαπή, και μου φαίνεται πώς ό έρωσ; αυτός θά με φέρη εις τόν τάφον.

σην ευφύειν αι κόρρι τών άθηναικόν σκλονιδών. Άλλ' ό Πάνος μου είπε τούσ γεγονόττα, τούσ περιστατικά, που έρανένοναν τήν αγάπην τής κόρης εκείνης, ώστε δέν έτόλμησα πλέον να τού είπω τί ποτε.

Και μου εξήγούσεν ό άτυχής νέος με τήν φλογερήν φαντασίαν του, τί συνέβαινεν τάχη εις τήν ψυχήν της Άλιμν του, και έπροσπαθούσε να τήν δικαιολογήσ; . Η κόρη κήτη τών σκλονιδών, μου έλεγε, διψά αγάπην, λαχτάρει έρωτα άγόνν και άδωλον, τόν όποιον δέν έμπορεί να έβρη εις τούσ άέρρους εκείνους νέους τούσ προικωθήρας τού καλού λεγομένου κόσμου. Ίσως μάλιστα άγαπή τήν καλλιτεχνίαν και πύθει να μάθη πώς άγαπή ή ψυχή ένός καλλιτέχνη. Έπειτα πός τί να μέ άπαξ; εις άλλήθ; . βτι ένώ άπεμακρύθην πέσυρι, αλλά μία κόρη τούσων καλής οικογενείας νομίζεις βτι ζητεί να μέ έκδικηθ; διά τούτο; Είνε όμως επίσης αληθές βτι δι' έμέ ή Άλιμν είνε ένσαρκον μυστήριον, γρίφος, Σφίγγ;. Άλλ' επ; τέλους τήν άγαπή, και μου φαίνεται πώς ό έρωσ; αυτός θά με φέρη εις τόν τάφον.

Τό έπρομάντευσεν ό ταλάκιπορς. Φοβερά ύποψία ήρχισε να τόν κατακαυδάνη βτι πιθανόν να ήτο και κωμωδιξ; εν μέρους τής άριστοκρατίας αυτής, ή όποιξ; ήθελε να έγγραφθ; εις τό ένεργητικόν της και ένα έρωτα καλλιτέχνην και να κυνχάται εις τας φίλας της διά τούτο. Η άμφιβολία, ό τρομερός αυτός δαίμων, ή άρώστικα αυτή που σπαράζει τά στήθη παντός άγαπώντος και πρό πάντων έρασταύ καλλιτέχνη. Η άρώστικα τού «Άμ-λέτου» τέλους, τόν παρακωλοουόσε ως φάντασμα, ως βρομολόγος, ως άπαίσιος εκείνος Όρνά, ό όποιος κατεδίωκε τόν άτυχή Γάλλον συγκυρρρξ;.

Η άμφιβολία με τήν ζηλοτυπίαν, κι δύο αυτά Λάμια έδωσαν τά χέρια, και άρχισαν να τόν σφίγγου εις τόν λαχμόν, και να τού σφίζου τας σπλάγχνα.

Τήν άπεύρευτε άγρίους δύο τρεις ήμέρας, αλλά πλέον μεξ; βλέμμα της επκνήχεται πλησίον της ήμερος 'σαν άρνι. Επ; τέλους, φίλε μου, ό έρωσ; αυτός τού Πάνου, που άν τόν γράλλο καμμίαν ήμέραν με έλας τας λεπτομερείας του θά γίνη ένας ολόκληρος τόμος έλαξ; τό μοιριχόν τέλος του.

Θέλω να δώση ένα τέλος εις τόν τραμερόν αυτόν εφιάλτην, της έγγραφθ; μίαν μακρόν και περιπαθεστάτην επιστολήν, ή φλόγα της όποιξ; θά συνεχίσει και αυτόν τό αίγρυπτικόν έγγκλιμα, μίαν επιστολήν διά της όποιξ; τής εξήτει να λύση τήν σιωπήν της, και να τού άποδώση τού ύπνου τήν χαλήνην.

μάτη από άληθινή αγάπην, γεμάτη από άρωμα άγνωτότου αισθημάτων. Η αυτή παισιονική από τήν Άλιμν. Η ιδία μορφή, που τού έχκομωέλα, τόν εκύτταξε περιπαθεστάττα, τού έννευε, και τόν παρακολούθει παντού εις τούσ περιπάτους, εις τας θέατρα, και άλλοίονον!... εις τόν ύπνον του. Άλλ' ούτε λέξιν! Η άθλία! Με ένα και ή ένα έχι τόν έσωξε, με ένα ζήσε ή άπόθνε, ό ταλάκιπορς Πάνος θά ήτο τώρα μεξ; μας.

Ξεύρεις πως έτελειώσε; έκρότισε τά μυαλά του κάτω από τό παράθυρόν της, έλπίζων να τήν έκδικηθ; με τό άπαίσιος είδαχθές θέγμα τού πρώικτός του. Και ήταν ύστερον από όλίγας ήμέρας τήν έδδα εις τόν περιπάτον με τό αυτό κίνηματώδες αλλά όχρότερον τού συνήθους πρόσωπόν της, με τήν ιδίαν μυστηριώδη άπάθειαν εις τούσ μαύρους οφθαλμούς της, έπιθύριστα άκατά μεγαλοφώνως ώστε να μέ άκουσθ; .

— Η Στριγγλα ή Σφίγγ;.

ΓΕΩΡΓ. ΣΤΡΑΤΗΤΗΣ

ΠΑΥΛΟΣ ΚΑΛΛΙΓΑΣ

[Συνέχεια και τέλος]

II

Εξετάκτντες τόν Καλλιγαν ως πολιτικόν χαρακτήρα, ως παράγοντα κοινωνικής και κοινοβουλευτικής δράσεως θά μεταδώνμεν ήδη επί τού καθάρως νομικού έλάφους και θα μελετήσωμεν αυτόν ως νομοδιδάσκων, ως μύστην τών ύψηλών διδασκων τού Ρωμαικού δικαίου. Άλλ' εκείνός θεμάττης τούττου φρονούμεν επίσης λυσιτελής και άπικρήτητον ν' άπορρώγωμεν όσον τό δυνατόν πάσαν άτομικήν κρίση. Αί επι-ρατίσασσι υπέρ τού άνωθός δοξασίας και ή κοινή παραδειγματική νομική αυτού εζίξ, δέν επιδείγονται ιδέας προερίους και άναλύσεις και μελέτας μη άπορρρρρ εν λελογισμένης και μεμετρημένης επιστημονικής εκτιμήσεως. Δέν είναι άλλως τε και έργον ευχέρους εμπνεύσεως ή δικτύτως θεωριών και έννοιών, όσάκις διά τούτων πρόκειται να έρμηνεύση τις πεποιθήσεις δημογναξ; μέχρι τίνος, προς άτομικήν ήν κατέστησεν υπέρχως επιδλητικήν συνεχής κοινωνική εκτιμήσις και άμφιλήξ; ή παροχή τού κοινωνικού θευματός. Και όμως δέν διασάξ;ομεν να όμολογήσωμεν, κρίνοντες εν συνολό το πρώτον τά έργα τού Καλλιγαν, βτι ή γνώμη τών επιστημών εκείνων όστινες δέν άπεδέχθησαν αυτά μετά μεγάλου ένθουσιασμού, δέν έφάνη εις ήμας ούτε άδικως ούτε εμπιλήξ; Ανεντίρρητον, βτι ή εκ της επιστημονικής άναγνώσεως τού όλου Ρωμαικού αυτού συτήματος έντύπως, δέν ίκανοποιεί εν δικήν μέτρον τας νομικός άπαιτήσεις τής φιλομαθείας, διότι και τας άναγκάξ;.

ἐπιστημονικῆς δικαιώσεως στερείται καὶ δὲν ἐπιφέρει ἄπλετον φῶς εἰς ἐκεῖνα πρὸ πάντων τὰ σημεῖα, ἐνθα ὁ νοῦς διστᾶζει καὶ ἡ ἐπιστημονικὴ πεποιθὴν δυσκόλως σχηματίζεται. Πρωτίστου ἀρετῆ οἰουμένη ἐπιστημονικῶ βιβλίον εἶνε ἡ εὐκολία κατανόησις καὶ ἡ εἰς πάντας προσιτὴ κἀπο ἀνέγνωσις τῶ στρυφνῶν τοῦ ὕψους, ἡ περὶ τὴν ἐκφραξὶν ἀνωμαλίαι, ἡ φαινομενικὴ βελόναις ἡ καθιστώσα δυσχερῆ τὴν ἀντίληψιν. δὲν εἰσι βελοναὶς στοιχεῖα προδιδοῦνται ἐπιστημονικῆν τελειότητα καὶ ἀρετὴν καὶ πρακτικὴν ἐργασίαν. Ἡ φοιτοῦσα ἐν ταῖς Πανεπιστημίοις νεολαία δὲν δύναται νὰ ἀνεύρη τὴν ἀπαραίτητον πνευματικὴν αὐτῆς τροφὴν ἐν τῇ γειρωδίᾳ οἴοναι καὶ σκισμῶ καὶ ἀβεβαίῃ ἀνελλίξει συλλογισμῶν καὶ κρίσεων μὴ προσιτῶν παρὰ εἰς πραιρεσκυμαμένας καὶ γεννησκυμαμένας δικαιώσεις, ἔχει τούτων ἀνάγκη φοιτῶν καὶ ἀπλοτήτος καὶ οὔ ὑπὲρ αὐτῆς γράφον δὲν τοῦτο πρὸ πάντων νὰ ἔχη ὑπ' ὄψει, ὅτι ἀποτίναται πρὸς μὴ εἰδοτάς, ἄλλως ἐπιγυρεῖ ἐργὸν μὴ ἐπαρθεὶς καὶ ἀλλότριον τοῦ προορισμοῦ αὐτοῦ. Ἡ ὑπέρκοψη τῆς γαλλικῆς ἐπιστήμης ὀρεῖται εἰς τὰ γαλλικὰ βιβλία. λέγει ὁ Lavisse, διότι ἐν αὐτοῖς καθιερῶνται ἡ σαφῆς καὶ τὸ εὐμεθόδον, μόνον δὲ διὰ τῶν δύο ταυτων στοιχείων καθίστανται προσιτά καὶ καταληπτὰ εἰς τὰς καρδίας τῆς νεότητος τὰ σοφὰ διδάγματα τῆς ἐπιστήμης καὶ ἐμπνεῖται εἰς αὐτὰς ὁ ἀληθῆς καὶ πραγματικὸς πρὸς τὴν μελέτην καὶ τὴν μάθησιν σεδασμῶς. Ἄλλ' ἡ ἐπικρατοῦσα τῶν συγγραμμάτων τοῦ Καλλιγᾶ πνοή, δὲν εἶναι ἀσφαλῆς προωρισμένη νὰ ὠθῆ τὰς ἀρχαίους θελήσει ὑπὸ ἥσεναν καὶ εὐληπτον μαθητέας ὁρίζοντα. Τὸ βιβλίον του εἶναι βαρὺ, ἀκατάληπτον ἐν πολλοῖς, καὶ σοφὸν μὲν ἴσως, ἀλλ' οὐκ ἀκατάληπτον, ἵνα ποιεῖται σοφοῦς. Ἐὰν ἐπιπροσέτα μικρὰ τις παρεκτροπὴ ἐκ τῶν κινῶνων τοῦ πρὸς τοσούτον ἀνδρὰ καὶ τοιοῦτον ἔργον ὀρεῖται ὀρεῖται σεδασμοῦ, ἠδυνάμεθα νὰ εἰπωμεν, ὅτι, τὸ βιβλίον του μὲν τῆς σήμερον τοὺ ἀγχοιστον, δὲν ἐχρησίσμευσεν εἰς τὴν ἐλληνικὴν νεολαίαν ὡς μέγας ἐπιστημονικὸς ὀδηγός, διὰ τὸν ἀπλοῦστατον λόγον ὅτι αὕτη δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ τὸ ἐνοήσῃ εὐχερώς.

Πολύ τινις ἐπέλεξε τὸν διὰ τοῦτο ἴσως πρὸ πάντων ὁ νομοδιδάσκων εὐρέθῃ διαστάσεως πρὸς σεδαστὴς τῆς ἐπιστήμης ἡμῶν κορυφαίος καὶ δὲν κατώρθε νὰ ἐμπνεύσῃ ἀριστον καὶ πάνδημον τὴν ἀφοσίωσιν ὑπὸ τὸ ἀθλιον στερέωμα τῆς ἐπιστήμης. Οἱ λόγοι ἐνεκα τῶν ὁσίων ἡ ἐπιστημονικῆ αὐτοῦ ἐνεργητικότητος δὲν ἀπετέλεσαν ἀντικείμενον ἴσης ἐκτιμῆσεως εἰς ἴσους ὁμοῦ τοὺς καταλλήλους κύκλους ἐφάνησαν ἡμῶν τοιαύτην ἔχοντες γεννήσαν καὶ ἀρχὴν. Ἄλλ' ὅτι παρετήρησαμεν ὅτι ὁ ἐθνικισμῶς ὅστις ἐπικρατεῖ ὑπὲρ τῶν ἔργων τοῦ Καλλιγᾶ ὁριστικῶ ἀνεκτρέφον τὸν βαθμικὴν ὕψισιν, ἀνεζητήσαμεν ἀλλὰ κατὰ τὰ αὐτὰ τοῦ φαινομένου τούτου, εἶρησαν δὲ ἠδυνήθημεν ὀδηγοῦμενοι ὑπὸ τῆς

παίρας καὶ τῶν φώτων σεδαστῶν πρὸ ἡμῶν ἐπιστημονίων, ν' ἀντιληφθῶμεν, ἡ ψυχρότης αὐτῆ δέον νὰ ἀποδοθῇ μᾶλλον εἰς ποικίλ τινὰ λίαν στενήν σχέσιν ἣτις ἐπικρατεῖ μεταξὺ τῶν ὑπὸ τοῦ Καλλιγᾶ γραφόμενων καὶ τινῶν ὀρισμῶν κερκιλικῶν ἐπικρατοῦντων νομοδιδάσκων. Τὸ περὶ ὑποθηκῶν λόγον χάριν τοῦ Τροπλοῦ συγγραμμένου πρὸς τὰ ἐπὶ τοῦ ἰδίου θέματος ὑπὸ τοῦ Καλλιγᾶ ἐκτεθέντα, δύναται νὰ περὶ τῆς εὐχερῆστατον ἐπιθεσεως ἤ-πλον εἰς ἐκείνους, ὅστις δὲν ἐτάχθησαν εἰς τὰς τάξεις τῶν ἐθνικοῦδων αὐτοῦ φιλῶν καὶ θεουμαστῶν, καὶ τὰ περὶ εὐνοχῆς δὲ αὐτοῦ ἐν οὐκ ὀλίγοις ἀνεκνοῦνται ἐπικρατοῖς εἰς τὴν νύκτιν τῶν γλωσσολογῶν τοῦ Δικαίου, σπουδαστῶν, τὰ ἀντιστοιχῶν τοῦ Melitor κερκιλικῶν.

Ἄλλ' ἀνεκτρέφοντες εἰς προωρισμένην χρονικὴν περίουον εὐτυχετέρας ἐθνικῆς ἐπιστημονικῆς δράσεως, ἀπαιτοῦμεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῶν νομικῶν συζητήσεων τῶν Καλλιγᾶ ἔργων ἀπαιτοῦνται αὐτῶ τῶν Οἰκονομίδων. Οἱ δύο ἐπιστήμονες ἴσαν φί-σεως ἀντιθέτου καὶ γρακτικῶς λίαν ἀνομοίου, ὁ μὲν ἠρῆσατο, ὡς εἴπωμεν, νὰ σαώπῃ, νὰ εὐφρολογῇ καὶ νὰ χειρίζηται τὸ ἐπιστημονικὸν ἔργον μᾶλλον ὡς κερκιλιτέχνης παρὰ ὡς πολιμιστῆς. ἡ ἀδικοκρατος αὐτοῦ εὐφρο τῶ ἐξήφῆσεν ἀδικόλιπτον πρωτοτυπιῶν ἰδεῶν καὶ συνεχῆ ἰλαρότητα: διὰ τῆσιν ἦτο ὁ Καλλιγᾶς ἔτοιμος, ὡς εἴπωμεν, νὰ γελᾶται ἴσάκις ἔλεπε τοὺς ἀντιπάλους αὐτοῦ νὰ θεουμῶνται ὑπὸ τῶ ἐθνικοῦ κρομοῦ τῆς συζητήσεως.

Οἱ Οἰκονομίδης τὸν ἀντίον εἶχε φῶσιν ἀποστρέφονσαν τὴν χειροτολογίαν ἐπὶ τοῦ πρακτικοῦ τάπητος τῶν ἐπιστημονικῶν συνελευσεων εἶχε τὸ ἀποτόμου τῶν πεποιθητέων καὶ τὴν θεουρολογίαν τῆς ἀληθείας, δὲν εἶχεν εὐπνεῦσιν, ἡ γλώσσα αὐτοῦ ἠρῆσεν τὰς ὑπηρετούσας τοῦ νοῦ καὶ ὁσάκις ἀντεπεζέχρηγο ἔταπτε τὸ δροῦν καὶ τὸ στεγνὸν τοῦ χειρονοῦ πρὸς τὰς σαφανευτικὰς τάσεις τῆς εὐφρολογῆς ἀπαιτῶν παρὰ ὁ Οἰκονομίδης πρὸς τὴν Καλλιγᾶν μετὰ διεξοδικὴν συζητήσιν ἐπὶ τοῦ θέματος, ἐν ἀπόφασις τις δύναται νὰ ἦνε ὀριστικὴ καὶ μὴ ὀριστικὴ, κατ' ἦν δὲν ἐξήλθεν αὐτὸς νικητής, ὑπερῆν τὰ ὄρη τῆς ἐπιστημονικῆς εὐφρολογῆς καὶ ὑπῆρξεν δρομοῦς καὶ ἀσπλαγχνος νικητής. Ἄλλὰ τῆς παρεκτροπῆς ταυτέσζπασαν τὴν εὐθύνην ἔφερον ὁ ἡττηθεὶς Καλλιγᾶς διότι μεταποστῆσε τὸ ἔδρανον τῆς συζητήσεως ἐστράφη εἰς τὸ εὐτρόπελον καὶ ὑπαικοσόμενος τὰς πολλὰς σημειώσεως καὶ ὑποσημειώσεως ἀπικρέθητο ἐν τῇ ταύτῃ τῆς πολιτικῆς αὐτοῦ διοικουαίε δελτίαις ὁ ὑπὸ πάντων ἀνομοιογόμενος πρῦτος τῶν παρ' ἡμῶν νομοκλήτων περιέλεκεν αὐτὰς πρὸς ἀμορπον τοιχοποιᾶν μετὰ τῶν περιτριμμῶτων τῆς λατομίας καὶ τῶν κονιαμάτων τοῦ κερκιλικῶτος, τοῦ ἵππερ ἡγάγε τὸ ὄμμα τῆς εὐφρολογῆς ταύτης εἰς τὴν ἀταχῆ ἴσιν νὰ φράξῃ τὸ σκωπτικὸν στόμα τοῦ ἀντιπάλου διὰ τῆς ἰταμῆς ταύτης: περικοπῆς, ἣτις εὐ-

ρηται ἐν ταῖς προλεγομένοις τῆς τατάτης τῶν ἔργων αὐτοῦ ἐκδόσεως. «Ἡ ἀμορπος αὐτῆ τοιχοποιία μετὰ τῶν περιτριμμάτων καὶ τῶν κονιαμάτων τοῦ κερκιλικῶτος ἐγένετο βελοναὶς κίτις τοῦ νὰ μὴ δυνηθῆ ὁ Καλλιγᾶς νὰ ἐνοήσῃ ὅτι ἡ αὕτη ἀπόφασις δύναται νὰ ἦνε ὀριστικὴ καὶ μὴ ὀριστικὴ, καὶ ὅτι. ἢ Δὲν εἶναι δὲ αὕτη ἡ μόνη περίπτωση, κατ' ἦν ἡ πρὸς τὸ εὐφρολογεῖν ἰδιότροπος καὶ ἐπιπροσπῆς τοῦ νομοδιδασκῆου φῶσις συνετέλεσε, ὡστε μᾶλλον νὰ ὀξυνῆται ὁ ἀτομικὸς ἀγῶν καὶ νὰ ἀναπτύσσεται φίλικος ἐμπάθεος παρὰ νὰ προκύπη σαφῆς καὶ ἀκαταγῶνιστος ἡ ἐπιστημονικὴ ἀλήθεια πλειοκρατικῶς μᾶλλον νὰ δξυνῆται ἠδυνάμεθα νὰ ἀναφῶμεν, κατ' ἡ μετὰ πολυήμερον πειραματοῦ ἀγῶνα δὲν ὑπελῆθησαν παρὰ οἵοναι λάφυρα τῶ νικητέων, καὶ ἀνὰ τὰ στόματικὰ διατρεχονταί δημῶδες εὐφρολογίαι καὶ οἱ σαφῆσμοι, οὐχὶ βελοναὶς πρὸς ὀφελος τῆς κοινῆς γνώμης, ἣτις εἶχεν ἀνάγκην νὰ φωνηθῆ. Αἱ μετὰ τὸν Σαρπποῦλον καὶ αὐτοῦ ἐν τῇ Πανδῶρχ συζητήσεως περὶ τοῦ ἀπὸς δύναται νὰ συμβεδωθῶνται τὸ 12ον κεφῶλον τῆς Πολιτικῆς Διοικουαίε μετὰ τοῦ 12ου τῆς Ποινικῆς» αἱ συνεχεῖς καὶ ἀδικόλιπτοι αὐτοῦ πρὸς τὸν Οἰκονομίδην ἐν τῷ «Στάθων» συζητήσεως καὶ πᾶσι ἐν γένει αἱ συνελεύσεως καὶ μελεται ἔνθα πρωτοστατεῖ, ἴσως δὲν κατέλεξε ὡς ἐπὶ πλειστον παρὰ εἰς γέννησιν εὐθύνου ὀικουαίε ἡς ὁ ἀπικρέγλιτος προοριστῆς οὐδὲν ἔτερον ὑπῆρξεν ἀλλ' ἡ τὸ εἰς βῆλας τῆς κοινῆς ἀντιλήψεως ἐπικρατήσαν αἰσθητικὴ ἀβεβαί-ότητας, ἀνάκις καὶ θυμοῦ. Δικαιῶς κατ' ἀκολουσίαν ἐλέγηται ὅτι ὡς κοινῶνικὸς παρῶγον δὲν συνετέλει πρόθυμος ὁ Καλλιγᾶς εἰς ἐξυπηρέτησιν τῶν δικαίων ἀπαιτήσεων τῆς κοινῆς συνειδήσεως.

Κιλοῦμενος νὰ διαλευκῆ τὰ διαφοραζήτικα πρὸς ἐν μόνον ἀπέλεπε καὶ διακρίσε σημεῖον, νὰ δημουρογῇ ἐπίλυσιν σλαφροναν πρὸς τὸν ἴδιοτελῆ σκοπὸν ἐν ἐξυπηρετεῖ. Εἶναι αὕτη θλιβερά ἀλήθεια, τὴν ποικίλ ὀρεῖται εὐπρεπῆστας νὰ ὀμολογῆσασιν, ὅσον καὶ ἀν τρέφωμεν σεδασμῶν πρὸς τὴν νύκτιν αὐτοῦ. Ἡ κοινῶνικὴ ἐκτίμησις ἐξεδηλώθη εἰς ἐπισήμους, περιτάσεις ὑπὲρ τοῦ Καλλιγᾶ, πολλὰκις ἐκλήθη αὐτὸς νὰ συνηγορήσῃ ὑπὲρ τῶν συμφορῶντων τῶν συμπολιτῶν αὐτοῦ ἐν τῷ ἐθνικῷ περιδύλου, καὶ ἐπικειλημένως περιεβλήθη διὰ τῆς ἀπειριτοῦ ἐμπιστοσύνης αὐτῶν ἀλλὰ καὶ ὡς βουλεύτης καὶ ὡς νομοδιδάσκων δὲν ἀνέπτειξεν ἀτυχῶς οὐτε ἀρετῆν οὐτε βουλήσιν ἀντιστοιχῶν πρὸς τὰς τιμὰς ὧν ἡξυώθη καὶ τῆς ὑπολήψεως ἡς δικαιοῦς ἀπῆλθεν. Ἡ ἀποδιδόμενη περὶ αὐτοῦ φῶσις εἰς τὸν αἰδιδικον Ριντάρην ὅτι «στρὸς μὲν ὁ ἀνὴρ ἀλλὰ ἦμιστος νομοθετικῶς καταδεικνύει μᾶλλον τὸν πύσον αἱ προσακόμειναι παρ' αὐτοῦ ὑπηρεσίαι ἴσαν ἀνώτεραι ἐκείνων, τὰς ὁποῖας ἠδυνήθη καὶ ἠβέλεσαν ὡς νομοδιδάσκων: καὶ νικητικῶς αὐτῆ ἡ καταλλήλος

στιγμῆ ἵνα ἀποδώσωμεν τὸν ὀρεῖται μόνον σεδασμῶν εἰς τὸν Καλλιγᾶν ἀνομολογοῦντες ὅτι πραγματικὴν ζημίαν ὑπέστη τὸ ἔθος ἐν τῷ προσώπῳ αὐτοῦ, μὴ θελήσαντος νὰ θέσῃ οὐλόκληρον τὴν ἔκτακτον δύνατον διὰ τῶν τοῦ εἰς ὑπηρεσίαν τῶν γοικῶν συμφερόντων. Ἐὰν τοιαύτη φυσικὴ ὀξύνουσι, καὶ τοσαύτη διοικουαίε ὑπερπρότης ἐχρησιμοποιοῦντο ἐν πνεύματι ἀπακλειστικῶ καὶ αὐτοτελεῖ ὑπὲρ τῆς ἐπιστήμης, βελοναὶς ἡ ἱστορία τῆς συγχρόνου Ἑλλάδος ἤθελε κλιθῆ εὐλαθε κερκιλικῶ ἐνώπιον ἀτομικότητος πρὸς ἦν οὐδεὶς θὰ ἐτόλμα ν' ἀμφισβητήσῃ τὰ πρωτεύει ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς χρησίμου καὶ πατριωτικῆς δράσεως. Ἀλλ' ἐν τῷ ἡ κοινῆ ἐκτίμησις φερεται πρὸς αὐτὸν μετ' ἀκατάλιντου ποιοιήσεως, σπέψαι ἀτομικῆ καὶ ἰδιοτελεῖς συνθεσεων τοῦ δέοντος ἐμπνεῖναι τὸν ἀνδρὰ καὶ ἐν τῇ καθύλου σταθουδρομῆ αὐτοῦ εὐφροται πολλάκις μὲν παίζων ἐν οὔ παικτοῖς, συνήθως δὲ καὶ ἀποδιδῶν στερεὰν σπουδαιότητα καὶ σημασίαν εἰς ζητήματα ὕψιστης περιωπῆς, καὶ γενικῶς ἐνδιαφέροντος. Ἐν γένει εἶπεν ὁ Καλλιγᾶς ἐκούσιως εἰς δεδομένης περισταθείαις, ἠβέλεσε νὰ ὑποβιβάθῃ τὴν ἀτομικὴν αὐτοῦ ἀξίαν καὶ ἐν τῷ ἑκκλειτο ὡς σαφῶς, συζητῶν ὑπέτασσε τὰς ἀπαιτήσεις τῆς θέσεώς του, εἰς τὰς διαθέσεις τοῦ πνεύματος αὐτοῦ. Εὐφρολόγη διακρίως καὶ τότε μόνον συμφροῦντο ὁσάκις τὰ προσωπικὰ αὐτοῦ συμφέροντα ἡ τὰ σαφῆ τούτους, προῖκαλον τὴν ἀξίοντον προσογῆσιν τῶν. Συμφροῦντο πληρέστατα μετὰ τῆς γνώμης ἐκείνων, ὁποῖνες ἰσχυρίζονται ὅτι ὁ Καλλιγᾶς ἦτο μεγαλοφῶς, ἀλλὰ κατὰ τοῦτο μόνον δυνακαστατοῦμεν, κατ' ἦσον δὲν ἀνευρίσκουμεν τὰ ἴσως τῆς μεγαλοφῶς ταύτης: ἐν τῇ δημοσίῃ δράσει τοῦ ἀνδρῶς. Καὶ ἀκούοντες αὐτοῦ ὡς οἰήσεως, καὶ ἀνεγνώσαντες αὐτὸν ὡς συνηγορῆ καὶ ἀποκρίσθησκτες αὐτῶν ἐν τῆς διακρί-σεως συζητήσεσιν, ἐθουμακτάμεν τὴν εὐρομᾶθαι, τὴν ἐτοιμότητα τῆς γνώσεως καὶ τὸ πνεῦμα αὐτοῦ, ἀλλὰ δὲν ἠδυνήθημεν καὶ νὰ φησίσωμεν εἰς αὐτὸ ἀκρίτως τὸ συμπεράσμα, εἰς ὁ θὰ ἐπεθῶμεν νὰ φησίσωμεν — ὅτι ὁ ἀνὴρ ἦτο ἀνώτερος πάντων — καὶ τοῦτο διότι ἐν τῷ εἶχεν ὀμολογοῦμενος μεγίστην ἀξίαν εἶχε κατὰ τὴν κρίσιν ἡμῶν γρακτικῶν καὶ κερκιλικῶν δυακανάλογον πρὸς τὸ ὕψος τῆς διοικουαίε, καὶ δι' αὐτὸ, πολλάκις ἀπέτυχε διὰ τοῦτο, συγγνότητα ἡττηθῆ.

Πάντες ὅσοι παρακαλοῦνται μετὰ δικαιολογουμένης προσοχῆς, τοὺς οἰκονομικὸς ἐλλίμους τῆς χώρας ἡμῶν, ἐνθουοῦνται βελοναὶς τὰς λαμπρῆς ἐκείνης οἰκονομολογικῆς πρυμναίε. Ἰδὲ Ἄκροπολις 1885 — 86 δ' ἐν τῷ Βερναρδοῦκος διαιτάμενος ἐκαστοῦς πρὸς τὸν νομοδιδάσκων ἀνέλεκεν εὐφροπῶς νὰ ὑποστηρίξῃ γνώμης πάντη ἀντιθέτου καὶ ἐναντίας τῶν παρ' ἐκείνων ὑποστηριζομένων. Ἐκ τῆς λελογοῦμενης αὐτῶν ἀνεγνώσεως, καὶ μελέτης εἶναι ἀνεκτρέφοντες ὅτι ἀπορροῦσι συμπεράσματα πᾶν ἄλλο ἢ εἶναι εἰς τὴν

ἐπιστημονικὴν ὑπολήψιν τοῦ Καλλιγᾶ. Διότι ἐν αὐταῖς ἀποδεικνύεται πόσον πολλάκις μετ' ἐπιπολαισότητος καὶ ἀδεξιῶς ὑπερεμάχασε θεωριῶν ἀτόπων, καὶ τῆν τρόπον εἰς ἀμῆτρον φιλικότητος ἤγατο εἰς ὄρεσιν ἀστοχον καὶ ἐπίσῃμιον εἰς τὰ κοινὰ τῆς πατρίδος συμφέροντα. Χωρῆς νὰ ὑπακούωμεν εἰς ἄλλο αἶσθημα παρὰ εἰς τὰς ἀγνὰς τῆς ἀληθείας ὑπηρεσίαις, ἴσως ἐφάνημεν ἐχρητικῶς δικαιοῦμεν πρὸς ὕψιλην καὶ πανελλήνιον ἀτομικότητα, ἀλλ' ὡς ἐν προομιῶ εὐφρολογα-μεν τὸν Καλλιγᾶν ἀνελάβωμεν νὰ μελετήσωμεν, οὐχὶ ὡς ἄτομον, ἀλλ' ὡς δημῶσιον προσόντα, ὑπὸ τοιαύτας δὲ συνθήκας ἀδιστακτικῶς πιστεύομεν ὅτι καὶ δικαιοῦμα καὶ καθήκον εἶχομεν νὰ ἐξωτερικεύσωμεν ἀποκλειστικῶς τὸ φρόνημα ἡμῶν, διότι ἐὰν εἶνε δίκαιον ἐν παντὶ καὶ πάντοτε νὰ λέγεται ἡ ἀλήθεια, πρὸ πάντων εἶναι ἀπαραίτητον νὰ ἐπιβιβάθῃ αὕτη τὰς ὕψιλας αὐτῆς ὑπηρετούσεως, ὁσάκις προέκειται νὰ διδαχθῆ Ἑλλάκηρον τὸ ἔθος μέχρι τινὸς βελοναὶς ἔσον τὴν τιμὴν νὰ τὸ ὑπερτίθωσι — τὰ δικαιουμένη καὶ προομιοῦχα αὐτοῦ τέκνα.

A. I. ΜΑΝΟΥΣΟΣ

μερικῶς εἰδήσει.— Ἐγὼ ονειροπολῶ. Καὶ ἐπαναβλέπω ἐμαυτὸν, εἰς τὸ ἴδιον καθῆμαι πλησίον τῆς τραπέζης αὐτῆς, εἶπου ἀκούω τοὺς ἀγκῶνας μου τώρα, πίνων, ὅπως σήμερον, εἰς κύπελον, μαῦρον ἴσθον, τὸν ὅποιον πορφυροῦναι ὁ ἥλιος δύνει. Καὶ συλλογίζομαι τὴν φίλην μου, τὴν Ἀδελφῆν, ἡ ὅποια κάθε βράδυ, ἄμα ἐγυρίαι, γλυκὰ μ' ἐμάλλωνε ποῦ ἤγγισα καὶ τὴν ὅποια ἐνα πρῶτῃ χειμωνιάτικῶ, ἔλθον καὶ εὐσέχασαν, ψάλλοντες λατινικῶ, ἀνθρωποὶ ἄσπρα καὶ μαῦρα φορεμένοι. Καὶ ἡ φρικτὴ ἀθυμία ἐκ τῶν ἀλημονῆτων συμφορῶν μὲ περισφίγγει, σιωπηλῆ, ἐν τῷ ἡ νύξ, εἰσεβάλλουσα εἰς τὸ καθῆλαιον, εἶπου ονειροπολῶ, μὲ ὠθεῖ πρὸς τὴν εἰς τὴν ἀκραν τοῦ βρομοῦ οἰκίαν, τὴν ὕψιλοταραν ἀπὸ τὰς ἄλλας, τὴν φαίδραν καὶ γλυκειαν τῆς ἄλλοτε οἰκίας, εἶπου θὰ μὲ ὑποδεχθῶν, γελαστά καὶ θορυβώδη, δύο κοριτσᾶκια μὲ πένδυμα φορέματα. Αὐτὰ, ὅχι, δὲν ἐνθουοῦνται, αὐτὰ θὰ παιῶν τὴ μ α μ α, — τὸ ἀγαπημένο των παιγνιδι — εἰως ἔσται θὰ κοιμηθῶν. (Paul Verlaine)

ΠΟΤΕ ΠΑΛΕΟΝ

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑΙ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ἡ Ἑλληνικὴ Αἰθιοπία

Ἐκκλήσια καὶ Ἐκπαίδευσις

Τὸ παλαιὸν ταπεινὸν καθῆλαιον χρωματίζετο ὁ δῶν ἥλιος ἡ θερμὴ ὑπαύγια ἀναφλέγει τὰς δέλους, χορεύει εἰς τὸ κόκκινον πλακόστρωτον, γεμίξει μὲ σπινθηραὶ αιματώδεις τὰ ὤψιστα φεροντιανὰ τῆς μετὰ τὰ γαλκὰ πέταλα δροῦνησεκυσθῆκε, φθάνει ἔως εἰς τὸ τραπέζι, εἶπου, μὲ ἀκουμῆ-μένον τὸ κεφάλι εἰς τὰ χέρια, ονειροπολῶ, καὶ πορφυροῦναι τὸν μαῦρον ἴσθον, εἰς τὸ μέγα κύπελον.

Ὁ κάπηλος εἶνε πάντοτε ὅπως τὴν ἐγνωρίσας, μόνον μερικὰ ἐπὶ πλῆον ἄσπρες τρίχες προσέλλουον μεταξὺ τῆς πυροδάνθου φρενάκης μου διμυλεῖ διὰ τὸν σύζυγον τῆς ὁ ὅποιος εἶνε σιδουρούργος, διὰ τὰ παιδιὰ τῆς, ἀπὸ τὰ ὅποια τὸ μεγαλύτερον θὰ κληρώσῃ μετὰ πάντε χρόνιαι. Μὲ δυσκολίαν τὴν ἐνωῶ, διότι κερράζεται εἰς κυθαίαν, καὶ με κόπον τῆς ἀπαντῶ, — διότι ονειροπολῶ. Ονειροπολῶν, ρίπτω τὰ μάτια, διὰ τοῦ χαμηλοῦ παραθύρου, εἰς τὸν μεγῶλον βρόμον, τὸν ἄγοντα εἰς τὴν δδὸν γαριου, τοῦ ὁποῦ φαίνονται αἱ πρῶται οἰκίας. Μία εἶνε ὕψηλότερα ἀπὸ τὰ ἄλλας καὶ μὲ ἰδιαιτέραν ὄρα, οἶκος. Γριστᾶντες, δεινῶς θεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς τῆς μουσικῆς κώτους, ὅστις ἐπίτηδες εἶχε φέρει εἰς Ἰταλίαις ἀδικαῖς διὰ τὰς μουσικῆς καὶ ἐν γένει εἰχεν ἀναγλῆγει τὴν μουσικὴν τῆς ἐκκλησιῆς ἐκείνης: εἰς τὴν περιωπῆν, ὡστε εἰς τὰς λειτουργίας τῆς καὶ ξένου καὶ ἀλλοθῆρ-σεως προηέγρητο θεουμακτάμενος τὸν ἐξογον τοῦ γροῦ καταρτισμῶν. Σήμερον ἡ ἀνάμνησις μόνον τῆς ἐποχῆς ἐκείνης μένει καὶ

ὁ κ. Γραιτάνης πρόσωπος ἀκαρπώσις ἐκ τῆς τέχνης ὑπὸ δυτικῆς ἀσθενείας, ἀπομένει ἀπομαχρῶς, ζῶσα ἀνάμνησις τῆς παλαιᾶς λαμπρότητος, ἥτις περὶ ἄλλων ἀνεπιστρέπτει.

Εἰς τὸν περίβολον τῆς ἐκκλησίας εὐρὺ μαρμαρίνον αἰκοδόμημα, καθ' ὅλους τῆς ὑγεινῆς καὶ τῆς τέχνης τοὺς κανόνας κατεσκευασμένον, ὑψοῦνται τὸ γυμνάσιον, τοῖδρουθὲν δαπάναις τοῦ Π. Ἀδέρωφ, τὸ Παρθεναγωγεῖον, νεοκτιστόν, ὀφειλόμενον εἰς τὴν γεννησιοδορίαν τοῦ ἰδίου, καὶ ἡ Τοσιτάσια σχολή, ἔργον τοῦ ἀειμνήστου Τοσιτάσια, ἐκ τῶν πρώτων ἰδρυθῶν τῆς κοινότητος Ἀλεξανδρείας.

Ἡ ἱστορία τοῦ γυμνασίου Ἀλεξανδρείας δὲν εἶναι μακρὰ. Συνεστήθη κατ' ἀρχὰς ἡ Τοσιτάσια σχολή καὶ κατόπιν μίᾳ μόνῃ τάξει τοῦ γυμνασίου, ὅτε ἐπ' ἄλλοθεν ἡγεμονικῆ δυνάμει τοῦ Μεγάλου Ἡπειρώτου καὶ τὸ γυμνάσιον ἰδρύθη τέλειον καὶ ὡς τοιοῦτον ἀνεγνωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς κυβερνήσεως.

Ἡ ἐκπαίδευσις ἐν αὐτῷ γίνεται ἐπομένως ἐπὶ τοῦ κλασσικοῦ προγράμματος τῶν Ἑλληνικῶν γυμνασίων, οὗτω δὲ ἡ πόλις ἢ ὅποια εἰς τὴν ὀλίγην ὑπόληψιν ἔχει τοὺς κλασικὰς, ὅταν ἐρχονται ἔξωθεν καταντῶν ἢ ἐτοιμάζῃ μηχανικῶν τοιούτων εἰς τοὺς κόλπους τῆς. Διότι ἀνεμφιβετήτως πρακτικώτερα τροπή θὰ ἦτο ἐπιωφελεστέρως εἰς τὸ ἀνώτατον αὐτὸ ἐκπαιδευτικὸν ἴδρυμα, τοιοῦτοτρόπως δὲ θὰ ἐμειοῦτο καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἑλληνοπαίδων, τοὺς ὁποίους κατ' ἔτος συνάξουσιν αἱ ξέναι προπαγάνδαι αἱ ἰδρύσασαι πανταχοῦ τῆς Αἰγύπτου σχολὰς προπαρασκευαζούσας εἰς τὰ πρακτικὰ ἐπαγγέλματα.

Ὡς κλασσικὸν ὅμως τὸ γυμνάσιον τῆς Ἀλεξανδρείας ἐπιδίδει πραγματικῶς ἡγεμονικῶς. Οἱ μαθηταὶ του καταρτίζονται πολὺ περισσότερον εὐσυνειδήτως ἀπὸ ἄλλου, ὅπου ἀναμειγνύονται εἰς τὴν ἐκπαίδευσιν καὶ ἄλλαι ἔρχονται πρὸς αὐτὴν δυνάμεις, ἡ νεολαία δὲ τῆς Ἀλεξανδρείας δύναται νὰ καυχήθῃ, ὅτι ἀποτελεῖ ἐπίζηλον μερίδα τῆς πεπαιδευμένης ἑλληνικῆς νεότητος.

Τὸ γυμνάσιον διευθύνει ἤδη ὁ κ. Παλαιολόγος Γεωργίου καὶ ὁ κ. Δ. Βενετοκλής. Ὁ πρῶτος τελειοποιήσας ἐν Γερμανίᾳ, ἀπέπερσεν ἐκεῖθεν ὄχι μόνον τὴν εὐρείαν του παιδείαν καὶ τὴν ἐπιστημονικὴν του μόρφωσιν, ἀλλὰ καὶ τὴν στρατιωτικὴν τάξιν, ἥτις χαρακτηρίζει πᾶν ἴδρυμα ἐν τῇ γῶρᾳ ἐκείνῃ. Διὰ τοῦτο τὸ γυμνάσιον τῆς Ἀλεξανδρείας δὲν εἶναι σχολεῖον. Εἶναι στρατῶν καὶ στρατιωτικῆ εἶναι ἢ ἐν αὐτῷ βασιλεύουσα πειθαρχία, ἢ ὅποια εἶναι τὴν ἀπαραίτητος εἰς τὴν πρόσθεον καὶ τὴν ἐπίδοσιν ὄχι μόνον τοῦ σημερινοῦ μαθητοῦ, ἀλλὰ καὶ τοῦ αὐρινοῦ πολιτοῦ. Καὶ ὁ κ. Βενετοκλής, ὁ ἐναλλάξ μετὰ τοῦ κ. Γεωργίου γυμνασιάρχου, ἐκτελεῖ μετὰ θρησκευτικῆς ἀφοσιώσεως

τὰ καθήκοντά του, γλυκὺς δὲ καὶ χαίρεις ὡς εἶναι, λατρεύεται ἀπὸ τοὺς μαθητάς του.

Παρὰ τοὺς δύο γυμνασιάρχους ἐκλεκτώτατον τὸ προσωπικὸν τῶν καθηγητῶν. Οἱ κ.κ. Πιζάνης, Μανδρακάκης, Νισολαδής, ὁ ἱεροδιάκονος κ. Παγώνης, μὲ ἐδωκάν καὶ ἄλλοτε ἀφορμὴν νὰ ἐκφρασθῶ εὐφρόνως περὶ αὐτῶν, κερποὶ δὲ τῶν ἐργασίων των αἱ κατ' ἔτος ἀφινούμενοι καὶ ἐγγραφόμενοι εἰς τὸ Πνευματικὸν ἀποφοῖτοι τοῦ γυμνασίου Ἀλεξανδρείας.

Παρὰ τὸ γυμνάσιον ἐγείρεται τὸ Παρθεναγωγεῖον ἔργον καὶ αὐτὸ τοῦ γενναίου προέδρου τῆς κοινότητος, τοῦ ὁποίου μαρμαρίνος ἀνδρὶς κοσμεῖ τὴν αὐλὴν τοῦ σχολείου.

Τὸ Παρθεναγωγεῖον διευθύνει ἡ δεσποινὴ Σοφία Φοντριέ, τύπος διδασκαλισσῆς, ἡ διευθύντρια, ἀεικίνητος, ἀκούραστος, σιδηρῆς τυπικότητος, ἔχει τὴν εὐχαιρίστησιν νὰ καταριθμῇ μετὰ τῶν μαθηταίων τῆς τὰς εὐγενεστέρως σήμερον δεσποινῆς τῆς Ἀλεξανδρινῆς κοινότητος. Νέξ ἀκόμη καὶ ἀκαταβλήτος ὡς εἶναι ἡ δεσποινὴ Φοντριέ ἔχει ἐνώπιόν της εὐρὺ στάδιον ἐργασίας καὶ ἡ γυναικεία πλειθὺς τὴν ὁποίαν ἔως τὴν διεπαιδαγωγῶσεν ἔσως θὰ καταστῇ γενεὰ ὀλοκλήρου.

Καὶ ἡ δεσποινὴ Φοντριέ ἔχει ἐπίζηλον βοήθειαν εἰς τὸ ἔργον της. Αἱ δεσποινίδες Βότση, Δελφου, Βορλόου καὶ ἄλλαι, ὑπὸ τὴν διευθύνσιν της καταβάλλουν κόπους τῶν ὁποίων οἱ κερποὶ κατ' ἔτος ταῖς ἀποφέρουν δίκαια συγχαρητήρια.

Πλὴν τῶν δημοσίων αὐτῶν ἐκπαιδευτικῶν ἰδρυμάτων, δύο ἰδιωτικὰ σχολεῖα τῆς Ἀλεξανδρείας ἀξίζουσιν ἰδικιτέρως εὐφρόμου μνείας, τὰ λυκεία τῶν κ. Κωνσταντινίδου καὶ Ἀθην. Λαζαροπούλου.

Ὁ πρῶτος, ὁ δάσκαλος, ὅπως τρυφερῶς τὸν λέγει ἡ Ἀλεξανδρεὶς ὀλοκλήρου σχεδὸν, ἥτις ἀπ' αὐτὸν ἐδιδάχθη τὰ πρῶτα γράμματα, εἶναι Κύπριος, ἀκαταπύνητος διδάσκαλος, ἔχων ἱερὰν ἀφοσίωσιν εἰς τὸ ἔργον του καὶ δικτηρῶν λύκειον τὸ ὅποσον, ὡς εἶπον ἤδη, εἶδε νὰ διέλθωσι δι' αὐτοῦ οἱ σήμερον διακοινόμενοι ἐν Αἰγύπτῳ. Ὁ κ. Κωνσταντινίδης ὅμως, ἂν καὶ λέγεται διδάσκαλος, εἶναι ὀλιγώτερον παντὸς ἄλλου. Causent ἀκατάβλητος, μὲ πολὺ πνεῦμα καὶ μὲ ταχεῖον ἀνεκδότων εἰς τὸν νοῦν του, εἶναι περιζήτητος καὶ ὡς σύντροφος καὶ ὡς συνδικτηρῶν ἐκείνων τῶν ὁποίων πρὸν ὑπῆρξεν ὁ αὐστηρὸς παιδαγωγός.

Ὁ κ. Λαζαροπούλου, εἰς τῶν νεωτερώρων διευθυντῶν λυκείου, φέρει ἐφόδιον εἰς τοῦτο τὴν ἀριωτάτην του μόρφωσιν καὶ τὸν ἐνθερμον ἐνθουσιασμὸν, ὁ ὁποῖος τὴν διαπνεῖ καὶ μεταβάλλει τὸν ἥμερον διδάσκαλον εἰς ἐνθουσιώδη δικηκλήτην τῆς μεγάλης ἰδέας. Οἱ μαθηταὶ του δὲν ποτίζονται μόνον τῆς παιδείας τὰ νύκτα.

μαζὺ μὲ τὴν ξηρὴν παιδείαν ἐμφυσᾶται εἰς αὐτοὺς καὶ ὁ ἅγιος ὑπὲρ πατρίδος ἐνθουσιασμὸς τὸν ὁποῖον καλλίτερον παντὸς ἄλλου εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐξάψῃ ὁ ἐνθουσιώδης Μακεδὼν Λαζαροπούλου, ὅπως ὑπὸ τὸν διδάσκαλον ἄλλοτε ἐκρυψε τὸν ἀπόστολον τῶν ἰδεῶν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐκεῖ ὅπου ἡ φωνὴ τῆς ἐλευθέρως Ἑλλάδος δὲν φθάνει.

Παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ κ. Λαζαροπούλου, ἡ νεορὰ σύζυγος του βοηθὸς πολῦτιμος, μοιράζεται μ' ἐκεῖνον τὰ βάρη καὶ τὰς ὑποχρεώσεις, διαπλάττουσα καὶ αὐτὴ ψυχὰς τρυφερὰς καὶ καρδίαις ἀθῶας.

ΕΛΛΗΝΕΣ ΔΗΜ. ΥΠΑΛΛΗΛΟΙ

Μεταξὺ τῶν πικρῶν σελίδων τοῦ Ἡμερολογίου τῆς Γῆρας, ὑπάρχει καὶ δωδεκάς ἂν δὲν ἀπαιτῶμαι φύλλον εἰς τὰ ὅποια ἀναγράφεται λεπτομερῶς ὅλη ἡ κατάσταση τῆς Αἰγύπτου νῦν καὶ ἀναφέρονται ὀνομαστὶ ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι αὐτῆς. Εἰς τὰς σελίδας ἐκεῖνας μεταίως ἐζητήματα ν' ἂ εὐρὺ ἀναλογίαν τινα εἰς τοὺς δημοσίους ὑπαλλήλους Ἑλληνας καὶ ξένους. Ἐνῶ ἀπειροκρίθμη εἶναι οἱ Ἀγγλοὶ οἵτινες κατέλαβον ὀλοκλήρως κλάδους τῆς δημοσίας ὑπηρεσίας ἐν Αἰγύπτῳ, ἀργὰ καὶ κἄπου παρουσιάζεται καὶ κενὴ ἑλληνικὸν ὄνομα, χωμένον εἰς τὴν γωνίαν κενῶν γραφείου ἀμφιβόλου προαγωγῆς καὶ μέλλοντος.

Καὶ ὅμως πρὸ τῆς ἀγγλικῆς κατοχῆς οἱ Ἕλληνες κατεῖχον τὰς πρώτας θέσεις ἀπὸ τῆς αὐτῆς μέχρι τῶν κατωτάτων τῆς διοικήσεως βαθμίδων, εἰς τὰ χειρὰς δὲ αὐτῶν ὡς σήμερον τῶν Βρεττανῶν συνεκεντρωτο ὅλη τῆς χώρας ἡ διαχείρισις.

Σήμερον μόνον εἰς ἓν τμήμα τῆς Δημοκρατίας, εἰς τὸ τμήμα τῶν ἔργων τῆς ἐξυγιάνσεως τῆς πόλεως, ὁ ἑλληνισμὸς ἀντιπροσωπεύεται ἐπικρῶς. Ὁ διευθυντὴς τοῦ τμήματος τούτου κ. Παναγ. Ἀρκουδάκης, ἔγινε ἀντικείμενον εὐφρόμων ἐκδηλώσεων ἐκ μέρους Γερμανοῦ μηχανικοῦ ἐπίτηδες κληθέντος ἐξ Ἑuropῆς, τὸ σχέδιόν του τῆς δικηκλήσεως τῆς προκυμῆς τῆς πόλεως ἐνεκρίθη τῇ προστάσει αὐτῶν τῶν ξένων μηχανικῶν.

ὑπὸ τὸν κ. Ἀρκουδάκη, δεκάς Ἑλλήνων μηχανικῶν ἐν οἷς οἱ κ. κ. Κηπάτος, Λεζίνος, Παράσιος, καὶ ἄλλοι κηθιστῶσι τὸ τμήμα ἐκεῖνο τῆς Δημοκρατίας πραγματικῶς μίαν γωνίαν ἑλληνικῆς δημοσίας ὑπηρεσίας.

Ἐκτὸς τοῦ τμήματος οὗτοῦ ὑπάρχουν ἀκόμη ὀλίγοιτο Ἕλληνες ἄλλαχοῦ διεσπασμένοι ὁ κ. Εὐάγ. Σιδέρης, ταμίης τῆς Δημοκρατίας, ὁ κ. Γ. Κωνσταντινίδης, γραμματεὺς τοῦ Μικτοῦ Πρωτοδικείου, ὁ κ. Μακρογάγκας, γραμματεὺς τοῦ τελωείου, καὶ ἔσως καὶ ἄλλοι τινὲς τῶν ὁποίων τὰ ὀνόματα μοὶ διαφεύγουν τὴν στιγμὴν αὐτήν.

Γ. Β. ΓΕΩΚΟΠΟΥΛΟΣ